

BÁCSMEGYEIEI FÜGGETLENSÉG

A BÁCS-BODEG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. Jovánovits József.

Főmunkatárs:

Dr. Kiss Dezső.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza. Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Turbulensek.

Mult év december havában megtartott izgalmas és heves választási harc után a győztesek folyó évi február hó 1-én öröm-ünnepet ültek.

Dicséretes egyetértéssel, nemes lelkesedéssel gyűlték össze mindazok, akik legszentebb kötelességüknek ismerik, hogy erejükhöz képest híven szolgálják a függetlenségi lobogóra irt szép és dicső ügyet.

Együtt voltak mindazok, akik e zászló vezérlete alatt azon eszme szolgálatába szegődtek, melynek végcélja hazánk önállósága.

E kellemes összejövétel fényét megaranyozta azoknak a jelenléte, akik az új városi képviselők meghívásának eleget téve, szíves megjelenésükkel szerencsétettek bennünket.

E tényben kifejezését láttuk annak, hogy az a cél, amely a zombori függetlenségi párt létalapját képezi, az a működés, melyet ennek megvalósítása végett a kötelességek hű teljesítésével fejtünk ki, szorosan össze van forrva ezeknek a férfiaknak a céljával, működésével.

Boldogan tapasztalhatta s nagy lelki megelégedéssel vehette e kerület képviselője is, hogy ha szép és tisztas feladatának él, szívét, lelkét, szorgalmát egy szép, nemes, magas, erkölcsi tartalommal bíró célnak szenteli, úgy mindig szerető társak, őszinte hívek fogják körülvenni.

E pillanatban a lelkesült öröm, de egyszersmind a nehéz fájdalom boruja vonult át lelkemen.

Fájdalom, mert a nemzeti ügy jobbrafordulásával helyreállott harmóniát, békét, nyugalmat azok akarják megzavarni, az egyenetlenséget azok akarják támasztani és szítani, akik a multban velünk együtt voltak, akik még ma is a függetlenségi párt kötelékébe tartoznak.

Azt az utat kezdik pusztítani, amelyen eddig a kormány a nemzet céljai elérése végett híven haladott előre.

Az ellen a rendszer ellen kezdenek agitálni, amely a nemzeti eszmék ébrentartására, ápolására, a nemzet palládiumának, az alkotmány integritásának a védelmére vállalkozott.

Az a férfi teszi ezt, akit a tehetsége, a nemzeti ellentállásban kifejtett kitartó, odaadó, fáradhatatlan tevékenysége, ereje folytán méltó társnak reménylettük, hogy az átmeneti jeleggel bíró koalíciós kormány által bizonyos megállapított feladatok teljesítésében s ezekkel együtt elvállalt reformok keresztülvitelében törhetetlenül szilárdan meg fog állani helyén. A népkégy utáni sóvárgás, olesó dicsőség, hiúságos népszerűségi áramlatok, vélt egyéni sérelmek, igazságos, vagy igazságtalan mellőzések miatt nem fog letérni arról az útról, melyen a nemzet nagy céljai megközelítése végett a béke egyezmény feltételeit ratifikálni kell.

Elvárhattuk ezt tőle, mert hiszen a törvényes rend és joguralom helyreállításának küszöbén ő is ott volt a küzdők győztes csoportjában. Nagyon jól tudta, hogy ennek a kibékülésnek miért kellett és minő feltételek mellett kellett megtörténnie.

Elvárhatta a zombori függetlenségi párt, mert a városi képviselő választásokba az ő erős ajánlásával s támogatásával ment s mehetett bele. Hogy az urnából a neve győztesként nem jöhetett ki, azt csak a párt sajnálja.

És most Grahius köpenybe burkolva, Appiusként igyekszik a tömeg tetszését keresni, a hazafias erény álcájában mesterkéltn fogásokkal hajszolja annak a népnek a kegyét, a melyet eddig — úgy hiszi — lelkében az igazi hazaszeretet magasztos lángjával nem tudott megtalálni.

Cátó szerepében bírói székéből szabja meg, s írja elő azok helyett, akikre a nemzet sorsának intézése van bízva, akik alkotási önerejük, bölcsességük kipróbált sokoldalúságuknál fogva a nemzet hivatott vezérei, mi a teendő, mit kell követelni. Ugy tünteti fel magát, mintha egyedül ő volna a nemzeti hitvallás apostola, hithű katonája.

Gyanúba vesz olyan magasállású férfiakat, akik az államférfiúi bölcsesség alapfeltételeit s követelményeit szem előtt tartva, komoly megfontalással, számolva az államot érhető esélyekkel, olyasmit tettek, amely a nemzetet nem hozta azon örvény felé, amely végzetessé válhatott volna reá.

Azokat az államférfiakat, akik azon eszméket, melyeket az idő véssője, a józan törvény befolyása, a szokás és erkölcsök tisztetreméltó antiquitása vésett a nemzet szívébe, lépésről-lépésre akarják kifejtetni, a történeti condinuitás és az alkotmányosság elveinek tovább fejlesztése által. Akik a többieket is figyelmeztették, hogy az időnek engedelmeskedni kell.

Akik feltudják találni a nemzeti eszme cselekvőségének kiindulási pontját.

Nem tartják fenn makaességukban azt, amit el nem érhetünk, aminek kivívásáért folytatott küzdelemben jelenleg, a létező viszonyok és körülmények között csak összerokkadhat a nemzet.

Mert az a nemzet, amelynek a pusztas legalitáson kívül nincs más támasza, erejét, boldogságát, állandóságának reményét, csak az összes alkotmányos tényezők összhangjában keresheti.

Az a férfi, akit emberi, hazafiúi érdemei és nemes tulajdonságai miatt jóbarátunkká is fogadtunk, kacérkodik, szövetezik, egy gyékényen kezd árulni azokkal, akikkel felfogása a haza java körül sohasem egyezhet meg, egy mélységes áthidalhatatlan úr választja el tőlük.

Levelét, amely azon párt ellen van irányozva, amelynek keresztelőjén ott volt, elküldi, leközölteti az ellenfél lapjában. Szavát, meggyőződését az ellenség zsoldjába köti le. Elmámorosodva, önmagának tetszelegve kéjeleg azokban a mérges frazeológiai szavakban, amelyekkel a zombori függetlenségi pártnak közérdektől koszoruzott zománcát megkoptatni akarják.

Ámitás az, hogy ez azért történik, mert a függetlenségi párt feladta volna elveit, s letért volna arról az útról, melyet az országos függetlenségi párt kormányra jutva jelölt volna ki. Mert a kvótát 2%-al emelte.

Politikailag fixirozott elme „ökeme”, aki az események komoly megfigyelése, a jelennek és jövőnek a multakból levont higgadt megismerése útján megtudja érteni, hogy egy öt-negyed évig tartó ádáz alkotmányos küzdelem után több sebből vérezve, elgyengülve lépett a nemzet az alkotmányos akció küszöbére. Hogy a

ÓRIÁSI MARÓNI

5 kgr. csomag 3 kor. 40
o fil. bérmentve. o

Kapható:
Ifj. Heindlhofer Róbert
Zombor.

kiegyezést — amelyet a kvótával összefüggésbe kellett hozni — egy erős és fejlett Ausztriával kellett a hosszú küzdelemben kifáradt nemzetnek megkötnie.

Akinek legtávolabb fogalma van a nemzet gazdasági életéről, tudja és belátja azt az igazságot, hogyha nem sikerült volna a szerződést megkötni, az ország igen súlyos helyzetbe került volna. Ezen a téren is a törvénysértő kormányok által felépített korlátfalak állottak fel, amelyeket ledönteni s az adott helyzeten változtatni csak úgy lehetett volna, ha az ország egész Európával vámháboruba akart volna keveredni, ami örült gondolat lett volna.

S ha a kormány a status quo fentartásához kötötte volna magát, ennek keretén belül erős querilla harcot folytattak volna az osztrákok ellenünk. Az állat, az állati nyers-termények, az élelmiszerek a borkivitel elé a legsúlyosabb akadályokat gördíthette volna.

Bedugult volna minden hitelforrás, mely gazdasági életünket Ausztriából táplálja, amely élet az évtizedes mulasztások folytán csaknem kizárólag osztrák hitelből táplálkozott.

A hitelforrások teljes elzárása lehetetlenné tette volna a vidéki pénzintézeteknek a lejáráó váltók megújítását és ezzel százezrek, a társadalom minden rétegéből lettek volna egyszerre fizetéképtelenek és esődbe kerülve, az országot le egészen a legalsóbb rétegekig mélyen megrázkódtatta volna polgárai ily nagy számának tönkrementése.

És épen azok a rétegek mentek volna tönkre, melyek a nemzeti eszme és a függetlenségi párt legerősebb támaszai voltak a múltban és lesznek a jövőben. Nem volt szabad hazánkat ily nagymérvű megrázkódtatásnak kitenni, nem volt szabad megfosztani a békés haladás lehetőségétől, ha fennállott a lehetősége annak, hogy nemesak elfogadható, de számos irányban előnyös szerződést is lehetett kötni. Tudja azt jól az én eltévedt barátom, hogy a kiegyezésnek 2%-os kvóta teherrel való aláírásával szemben közgazdasági érdekeink kellőleg meglettek védve közjogi követeléseink, melyek mind a függetlenségi párt álláspontját honorálták, számos esetben kielégítést nyertek.

A vámszerződés, a magyar autonóm vámtarifa, az önálló vámterület, a külkereskedelmi szerződések, a közösügyek megállapítása következtében nemzetközi jogállásunk teljesen biztosított, a magyar állam rendelkezési joga erősen kidomborított, az 1899. XXX. t. c. hatálya osztrák részről is elismert, elvitázhatatlan törvényre vált, szabatosan lettek megállapítva az 1867. XII. t. c.-nek a közös egyetértéssel intézendő ügyekre vonatkozó homályos rendelkezései.

Az értékpapírok adója, a magyar blokk, a fogyasztási adók terén pedig kompenzációkat nyertünk.

Látod tehát édes Sándorom, hogy ha tehát a függetlenségi párt olyan

törvényalkotásokhoz hozzájárul, amelyekhez elvi álláspontjából kifolyólag nem járult volna hozzá soha, azt azzal a fentartással tette, hogy az ország legvitalisabb érdekeinek kellett megkötni az áldozatot. Most is azonban a kormányzásba beleviszi elveit, lassanként megalapozza azt az építményt, melyen majdan a független Magyarország fog felépülni.

A szivedhez, az értelméhez intézem a jóindulatu komoly megfontolás érett szózatát.

Egyéni sérelmek, igaztalan mellőzések, vagy hiúságos népszerűségi áramlatok miatt ne járj azon az uton, amelyre tévedtél. Ne törekedj zavart csinálni. — Térj vissza hozzánk, a mi meggyőződésünkhöz, amelylyel az igazi függetlenségi elvek nagyon is megférnek. Azt hiszem a zombori függetlenségi pártiak meg fognak bocsátani neked, — akik most haragszanak reád — hogy éket akarsz verni közénk, szét akarod robbantani a pártot, szaladsz a közelmúlt gyászalakaihoz, hogy téged felhasználhassanak garázdálkodásaikra.

k. d.

A zombori törvényhatósági bizottsági tagok társas-vacsorája.

Mint legutóbbi számunkban jeleztük, városunk ujonnan megválasztott függetlenségi bizottsági tagjai e hó 1-én fényes vacsorát rendeztek a függetlenségi körben. Megjelent azon Fernbach Károly főispán, Fernbach Péter országgyűlési képviselő s mintegy 40 bizottsági tag. Az estély célja az volt, hogy azokat, akik városunk ügyeinek vezetésére, irányítására s az ügykezelés ellenőrzésére hivatják, egymást közelebről megismerve a közügyek sikeres előmozdításában baráti szeretet és bizalom kapcsolja egymáshoz.

Ismerve bizottsági tagjainknak a közügyek iránti érdeklődését és lelkesedését, valamint munkabírását is, bizton reméljük, hisszük, hogy közügyeinknek minden téren leendő javulását s öröndetes fejlődését kell majdan esetről-esetre regisztrálnunk.

A vacsora a legjobb hangulatban s legfesztelebb jókedvben folyt le. A felköszöntők hosszú sorát a még mindig fiatal kedélyű „Lenci bácsi” (Falcione Lőrinc) nyitotta meg, Fernbach Károly főispánt, mint a Függetlenségi Kör elnökét köszöntvén.

Utána *Petőnyi József*, az első ízben megválasztott bizottsági tagok nevében mondott hosszabb beszédet. Visszapillantást vetett a nem régen lezajlott nemzeti küzdelem indító okaira, hűen aposztrofálta Fernbach Károly főispán lankadatlan, lelkes buzgalmát az ellenállás szervezésében, ki apostolként szállásról szállásra, faluról falura, városról városra jártában esüggedés nélkül hirdette az önállóság, a nemzeti függetlenség szent ígét s e hazafias ténykedésével anyamegyénket megóvta attól a szegyéntől, hogy akkor, midőn legdrágább nemzeti kincsünk: ősi szabadságunk s alkotmányunk forgott veszélyben, ellenállás nélkül belenyugodjék a hatalom erőszakosságába. A főispán s családja javára és boldogságára ürti poharát.

A lelkes beszéd nyomán felállott a főispán s biztosította a polgárságot, hogy hű marad a függetlenségi eszmékhez, „hisz — ugymond — aki egyszer azoknak szolgál-

tába szegődött, aki a szent trikolórra esküt tett, az többé el nem hagyhatja becselenséggel az azt a zászlót, melyre a haza függetlensége van ráírva!” Poharát emeli a bizottsági tagok nesztörára, a lankadatlan tevékenységű, agilis Lenci bácsira.

Ezután *Buday Gerő* szólalt fel, megszaltalta Fernbach Péter országgyűlési képviselő páratlan szívósságát, a szegények iránti bőkezűségét, valamint azt a különös szives készségét, melylyel a hozzáfordulók mindenemű ügyes-bajos dolgait elrendezi, elintézi.

Utána *Fernbach Károly* főispán fejtegette azokat az elveket, melyek szemmel tartásával kell a város ügyeit intézni és vázolta azokat a teendőket, amelyek megoldásra várnak; végül kérte a bizottsági tagokat, hogy iránta s az országos vezérek iránt bizalommal legyenek és türelemmel is, mert évtizedek mulasztásait nem lehet máról-holnapra pótolni. Élteti az új városatyákat.

Dr. *Donoslovits Vilmos* a függetlenségi eszmék terjesztőit, népszerűsítőit, a sajtó jelenlévő két képviselőjét: dr. Jovánovits Józsefet és dr. Kiss Dezsőt köszöntötte fel ezután; erre dr. *Kiss Dezső* szép szavak kíséretében az ujonnan megválasztott városi képviselők jóvoltára emelte poharát, majd dr. *Jovánovits József* a jelenlévő bunyevácok óhajára, bunyevác nyelven, tréfásan illusztrálta azt a változást, mely a zombori ellenzék táborában a párt javára történt. dr. *Novák Elemér* a névnapot ülő Méri Ignácot köszöntvén, azon óhajának ad kifejezést, hogy Méri a párt vezetését újból át fogja venni, mire Méri kijelentette, hogy bár az első sorban kíván ezentul is harcolni, az elnökséget el nem fogadja. Beszéltek még *Czettl Vilmos*, aki Fernbach Péternére, a párt zászlóanyjára mondott ügyes toasztot. Dr. *Mayer Nándor*, aki a választási elnököket, bizalmi férfiakat és mindazokat éltette, kik a választási siker érdekében buzgólkodtak. *Falcione Lőrinc* dr. Kiss Dezsőre, mint olyanra, aki a felvidék becsületes magyar szívét hozta közénk. *Bugarszky Athanasz*, majd ismét dr. *Donoslovits Vilmos* mondtak még ezentul sikerült beszédeket.

Pángermán dalegyület Tiszaistvánfalván.

A tiszaistvánfalvai férfi dalegyület vasárnap este dalestélyt rendezett. Erre a dalestélyre német szövegű meghívót bocsátottak ki. Amint a nekünk beküldött meghívóból kitetszik, ebben a magyar nevű, de német lakosságú szép községben erősen elterjedt a pángermán eszme. A beküldött műsorban ugyanis még nagyító üveggel sem voltak képesek egyetlenegy magyar számot sem felfedezni, ami azt bizonyíthatná, hogy Tiszaistvánfalva nevű község e szép Magyarhonban van.

Ellenben hamarosan szemünkbe ötlött a harmadik pont, amely így szól: *Deutschland über alles*, magyarul: Németország mindenek felett. Énekli pedig ezt a kuplét a Német hazáról a derék tiszaistvánfalvai svábság nagy épülésére egy Böhm Jakab nevű ur.

És, hogy a hallgató közönség minél jobban beleélje magát abba a gondolatba, hogy ő mint németajku polgár a nagy német népnek csak távolra elszakadt töredéke, előadják

többek között „a köpeniki rablókapitány” című összejátékot is.

Ennek a pángermán színezetű műsornak a rendezője Bittermann Jakab karmester, odaváló muzsikus. Felhívjuk az illetékes fórumot a tisztaistvánfalvai férfidalegyletre és kérjük a hatóságokat, hogy éljenek törvényadta jogukkal az ilyen hazafiatlan egylettel szemben.

Szociálista népgyűlés Bulkeszin.

— Saját tudósítónktól. —

Bulkeszi, febr. 3.

Bulkeszin február 2-án, vasárnap volt az építőmunkások népgyűlése, melyet a hatóság engedélyezett s melyen *Kittel* Ferenc budapesti kiküldött tartott másfélórás beszédet.

Mint a szociáldemokrata párt tagja természetesen az ország minden bajáért a függetlenségi pártot okolta, mert a koalíció uralmon léte alatt nem valósította meg összes programjait. Sem paktumról, sem másról említést a szónok nem tett, de a darabont uralmat nem mulasztotta el említeni legalább akkor, mikor a függetlenségi párt által az ország terhére szerzett nagyobb kiadásokról emlékezett meg s többek között az adó emelkedését még azzal is merészelte indokolni, hogy a koalíció a hivatalnokok legkiválóbbjait nyugdíjazta, mert Fejérváry alatt is tovább szolgáltak, s ezek helyett kinevezett 30,000 üresfejű léhütőt, akik a választásoknál szolgálatot tettek. Előadta, hogy a függetlenségi párt nem szerezte meg sem az általános választói jogot, sem a magyar vezényszót, sem az önálló vámterületet, — de felemelte a kvótát, az agráriusoknak minden kívánságát törvénybe iktatta s mindenben a papok s mágnások kedvét kereste; 200,000 magyar vándorolt ki a múlt évben s mindennek a koalíció és főleg a függetlenségi párt az oka.

Választók, — így fejezte be beszédét, — ne szavazzatok többé se a függetlenségi alkurucokra, se a velük szövethetett néppárti vagy alkotmánypárti jelöltre, hanem a szociáldemokratára, aki még a nőknek is meg akarja szerezni a választói jogot, hogy ott, hol a férj gyenge, pipogya — legalább az asszony tudjon helyesen s politikailag józanul gondolkozva a szavazatot érvényesíteni!

Ezek körül forgott az egész előadás, melyet tényleg nagy közönség hallgatott meg. Ki ne látná azonban az összefüggést a maradék darabont sajtó s a nemzetközies ezen agitációja között? Le mindennel, csak vissza Kristóffy!

Óvakodjunk s legyünk résen, hogy a titkos szövetségesek a becsületes törekvéseket le ne gyűrhessek.

H I R E K.

Műkedvelői előadás.

A Bács-Bodrog vármegyei Tulipán Házipari Szövetség által április hóban rendezendő háziipari kiállítás a vármegyei, valamint a városok szegény néposztálya által készített háziipari tárgyakat óhajtja csoportosítani és így szemléltetővé tenni. Vármegyénk földművelő osztálya az év háromnegyed részében a külső munkálatokkal teljesen el van foglalva, míg a nagy hidegek beálltával teljesen tétlenül, összedugott kézzel ül a meleg szobában — ha van — vagy pedig a korcsmát bujva éli fel keresetét — ha dolgozott.

A háziipari szövetség lelkes tagjai *Fernbach* Károlyné elnökkel az élükön ezen tét-

lenül eltöltött időnek hasznos munkára fordításáért szállt sikra; oly foglalkozást biztosít, amelyet ki-ki saját otthonában, családtagjainak bevonásával minden befektetés és előképzettség nélkül megtanulhat és ez által megélhetését biztosítja, jólétét emeli.

Tanfolyamok rendezésével terjeszti a esetneki csipke készítését, amelyet a nők akár kenyérkereset, akár foglalkozás céljából elsajátíthatnak, a kész munkák értékesítéséről gondoskodik s ezáltal is egy új megélhetési módot nyújt.

A kiállításon részt vehet bárki, aki a háziiparnak bármely fajával foglalkozik. Ezen kiállítás költségeinek részben való fedezésére rendez műkedvelői előadást *Fernbach* Károlyné védnökségével folyó hó 13-án (esütörtök) a városi színházban a szövetség.

Azzal a csekély összeggel, amelyet a közönség ezen nemes célra áldoz, a legszegényebb néposztály megélhetésének, majdan jólétének alappilléreire járul. A szövetség ezért az áldozatért viszonzásul magas színvonalon álló művész-estélylyel szolgál, amelyen városunk legelőkelőbb hölgyei, kitűnő zenészei és műkedvelői vesznek részt. A *Robinsonok*, *Makai* Emilnek ez a ferde helyzetekkel és ügyes fordulatokkal telített, könyvekig kacagató aprósága teszi próbára a közönség nevető idegeit. *Giovanni* Garbone, az operaház nyug. solo táncosa, 16 gyönyörű feszlő rózsabimbóval fogja bemutatni a fátültáncot. A közöket *Csavo*Jác János hegedűművész vezetésével a zombori műkedvelők zenekara tölti ki.

A kaszinóegyesületi dalárda tagjai és 8 urhölgyből alakult vegyeskar *Zimay* „Suhog a szél” zenekölteményét adja elő. Ki ne hallotta volna *Kerner* főhadnagy esetét, akit a hadsereg kötelekéből menesztettek, mivel elég bátor volt a *Kossuth*-nóta tömör, hatalmas akkordjait a „Magyar dal” melodráma-jába beilleszteni. Ezt a melodrámat *Prokópy* Imre fogja előadni zene- és énekkar-kísérettel. Ime, itt van dióhéjban a műkedvelői előadás műsora. A közönségen mulik most már, hogy ahhoz a nemes célhoz, amelynek fenségétől a szövetség és a közreműködők át vannak hatva, filléreivel hozzájárul-e? Jegyek *Schön* Adolf könyv- és zeneműkereskedésében és este a pénztárnál válthatók.

Kocian-hangverseny. A világhírű hegedűművész, *Kocian* majdnem teljesen üres ház előtt tartotta meg hangversenyét a városi színházban, f. hó 1-én. A jelen volt kis közönség szinte pironkodott a távolmaradtak helyett, mert határozottan a város közönsége zenei műveltségének a rovására szolgált az, hogy egy olyan kiváló hegedűsnek, mint a milyen *Kocian*, oly bántóan csekély számú hallgatóság előtt kellett megtartania hangversenyét. Ez a közöny természetesen nem hagyta érintetlenül sem *Kociant*, sem *Veselskyt* s mindketten érthető kedvetlenül játszottak. A jelen voltak azonban magas művészi élvezetben volt részük s elragadtatásuknak szünni nem akaró tapsokban adtak kifejezést, csodálva *Kociannak* szinte ördögi technikáját és *Veselskynek* izléses előadását.

Közgyűlés. A zombori általános ipartestület folyó hó 2-án tartotta meg évi rendes tisztújítással egybekötött közgyűlését. A tagok szokatlan nagy számban vettek részt. *Frey* Imre eddigi elnököt nagy lelkesedéssel választották meg újra. Nagy és szenvedélyes küzdelem fejlődött ki a választmány megalakítása körül, amelyből a hivatalosan összeállított lista került ki győztesen és amely ellen több állítólagos szabálytalanság miatt felebezést nyújtanak be. — A közgyűlés után este társasvácsora volt az ipartestület színházában, ahol vig poharazás mellett a társaság a kora reggeli órákig együtt maradt.

Az üzletvezetés decentralizálása. Megbízható forrásból értesülünk, hogy az üzletvezetések decentralizálását a kereskedelmi kormány elhalasztotta. Ennek oka az, hogy az idej költséggel keretében nincs fedezet a nagy költséggel járó elhelyezésekre. A decentralizációt valószínűleg a jövő esztendő nyarán fogják végrehajtani.

Halálozás. Dr. Závodszy Levente főgimnáziumi tanárt, lapunk főmunkatársát súlyos gyász érte, édes atyja, Závodszy István 62 éves korában az ujbpesti gróf Károlyi kórházban meghalt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alólirottak mélyen szomorodott és megtört szívvel jelentik a felejtethetlen jó férj, édesapa, nagypapa, após, testvér, sógor és rokonnak Závodszy István urnak folyó évi február hó 2-án délután 1 órakor, rövid szenvedés után, életének 62-ik, boldog házasságának 29-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. évi február hó 5-én d. u. fél 4 órakor fognak az ujbpesti gróf Károlyi kórházban a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a rákospalotai temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise-áldozat f. évi február hó 6-án reggel 8 órakor fog a rákospalotai plébánia templomban az Urnak bemutatatni. Ujbpest, 1908. február 3-án. Áldás és béke lengjen porai felett! Özv. Závodszy Istvánné szül. *Kocsis* Julia mint neje, dr. Závodszy Levente, Ilona férj. *Galambossy* Lajosné, *Lenke*, *Géza*, *Zoltán* mint gyermekei. *Galambossy* Lajos mint veje, *Galambossy* Ilona mint unokája, özv. *Mészáros* Józsefné, özv. *Schmidt* Ferenéné mint testvérei, *Schmidt* Jolán és *Zoltán* mint unokahuga, illetve öcsese, *Kocsis* György mint após és családja, özv. Závodszy Györgyné, *Hajnal* Alajos, *Antal* Lajos, *Kocsis* Pál és *Kocsis* Paula mint sógorok, illetve sógornők és családjaik, valamint az összes közeli és távoli rokonok és jó ismerősök.

Magyar művészek kiállítása Zomborban. Egy rendkívül érdekes és tanulságosnak ígérkező műkiállítás nyílik meg február hó 9-én Zomborban, *Fernbach* Károly főispán szíveségéből, aki ezen célra a megyeháza palotájában levő lakosztályát átengedte. A kiállítás 20-ig lesz nyitva. E kiállításon részt vesz csaknem valamennyi hazai művésznök, tetszetős s a viszonyoknak megfelelő áru festményekkel. A kiállítást a budapesti *Eggenberger*-féle műkereskedés rendezi, ki a fővárosban elért jelentős sikerek után, most a vidék intelligensebb városait fogja felkeresni ezen jól összeválogatott gyűjteménnyel. Hogy művészeinknek minél nagyobb piacot teremtsen, a cég részletfizetési módokat mellett is végzi az elárúsítást. A kiállításon a következő művészek vesznek részt egy vagy több műtárggyal: † *Munkácsy*, † *Lotz*, † *Mészöly*, † *Barabás*, † *Kelety*, † *Telepy*, *Baditz*, *Balló*, *Deák*-Ébner, *Eder*, *Edvi*-Illés, *Gergely*, *Háry*, *Innocent*, *Kézdí*-Kovács, *Koszkol*, *Kriesch*, *Margittay*, *Mendlik*, *Neogrady*, *Pállik*, *Pállya*, *Pataky*, *Peske*, *Sápnai*, *Tornai*, *Tölgyesy*, *Tury*, *Vastagh* *Géza*, *Vastagh* *György*, *Zemplényi*. Már ezen művészek névsora, magában véve is elég biztosíték arra, hogy a 125 darabból álló gyűjtemény magas művészi színvonalon áll. Az érdekes kiállítás megtekintését melegen ajánljuk a közönségnek.

A kulai zárda ügye. Kula község katolikus közönsége körében az a terv merült fel, hogy a városban egy zárdát építsenek, melyben az apácák vezetése alatt neveltesse a leánygyermeket. A zárda építése már biztosítva van, mert erre a célra felhasználják *Szakácsi* volt kulai plébános hagyatékának egy részét, a község is tekintélyes összeggel fog hozzájárulni, a még hiányzó összeget pedig a kalocsai érsek adományozza. A zárda helyeül a község legszebb helyén fekvő kinstári telket szemelték ki és most folynak a tárgyalások, hogy a kinstár a telket engedje át az iskolaépítés céljaira. A mozgalom egyik főintézője *Sztrilich* főszolgabíró, ki minden jó és nemes ügyet lelkesen felkarol.

Közgyűlés. A zombori műkedvelő fényképészek egyesülete f. évi február hó 9-én, vasárnap d. e. 11 órakor a felső kereskedelmi iskolában közgyűlést tart, melynek tárgysorozata: jelentés az évi működésről; a pénztáros és a számvizsgáló bizottság jelentése; a tisztikar felmentése; az új tisztikar és választmány megválasztása; az évi tagsági díj megállapítása; az áprilisi kiállításon való részvétel megbeszélése.

Táncmulatság. A zombori kereskedelmi alkalmazottak egyesülete f. hó 1-én a Polgári Kaszinó helyiségeiben szépen sikerült, kedélyes táncestélyt rendezett, amelyen a hangos jó kedv csak a reggeli órákban ért véget. A mulatságon a következő hölgyek voltak jelen: Rabovszki Anna, Krausz Mariska, Gyurkovits Ilona, Mihályovits Ilona, Hajnal Krisztina, Bragyova Malvin, Lonesárevits Marcella és Rózsika, Sudár Erzsé, Bogdán Mariska, Krausz Irén és Sarolta (Gombos), Schmerczka Gizella, Kulity Gizella, Schwel Mariska, Lonesárevits Mariska, Horváth Mariska, Siskovits Katica, Woller Helén, Bickár Jelka, Gaal Ilona, Kuntics Katica, Blazef Mariska, Refle Katica, Mészáros Mariska.

Kisiklott vonat. Vasárnap este a Fekete-hegyről érkező vonat — mint tudósítónk írja — a szépliget pályaudvaron kisiklott. A kisiklás oka a nagy hóvihár s hófúvás volt. Emberéletben kár nem esett.

A DMKE palánkai fiókja március 1-ére tervezett nagy mulatságára az előkészületek javában folynak. Az előadandó egyik előkép Magyarország összes nemzetiségeit fogja bemutatni a nemzeti zászló s Hungária véd-szárnyai alatt békés egyetértésben, míg a másik a görög életet fogja megtestesíteni. A műkedvelői előadás próbái is megindultak már s az egész járásban csak erről a mulatságról van szó, szinte el sem tudjuk képzelni, hogy a kaszinó helyiségei hogy fogják befogadni a látogatók nagy tömegét.

Az ügyvédi kamara közgyűlése. A szabdkai ügyvédi kamara február 23-án délelőtt tíz órakor közgyűlést tart. A közgyűlés egyetlen tárgya az elnökválasztás.

Öngyilkos asszony. Jánoshalmi levelezőnk írja: Sandor Pál fiatal gazdaember 26 éves felesége a napokban eddig ismeretlen okból felakasztotta magát. A szerencsétlen fiatal asszonyt, ki az urával a legjobb egyetértésben élt, e hó 31-én temették el.

Egy házaspár rémtette.

Martonos községben rémes eset tartja izgatottságban az embereket. Arról van szó, hogy egy ottani gazdaembert az országuton fényes nappal meggyilkoltak. A fiát szintén halálra szánták, de a gyilkos tévedésből a saját gyermekét küldte a másvilágra.

A szinte hihetetlennek látszó, rémes eset regényes részletei a következők:

Egy martonosi szállási ember fiával egy hizott sertést hajtott a martonosi hetivásárra eladás céljából. A sertést el is adták. Az adásvételt szemmel kísérte egy közismert alak.

A pénzt az apa átadta a fiának s a fiu a pénzzel a szállásra igyekezvén, előre ment, míg apja néhány fillérrel betért egy faluvégi esárdába. Az apa néhány deci pálinkát fogyasztott el és fia után indult.

A fiu már jó távolságra jutott s ösztön-szerűen hátra-hátranézett: egyszerre csak látta, amint édes apját egy ember leütötte. A szerencsétlen apa nyomban összeesett és meghalt.

A legényke borzalommal, kétségbeesve rohant be egy közeli szállásra, mert félt, hogy őt is üldözőbe veszik. Szállást kért a gazda-asszonytól aki egyedül volt odahaza, néhány gyermekével. A legényke elmondotta a rémes történetet hozzáfűzve még, hogy a pénz ő nála van. A gazdaasszony szívesen adott szállást a fiunak és gyermekei mellé a földre vakkolt ágyra fektette.

Jóval később haza érkezett a gazda és suttogni kezdett az asszonnyal. A gazda elmondta az asszonynak, mint ütött le egy embert akinél hitte, hogy pénz van. Persze sötétben tárgyaltak s abban állapodtak meg, hogy a fiut a kinél pénz volt be fogják dobni az égő kemencébe.

A fiu hallotta a saját halálos ítéletét. Visszaszorított lélegzettel ügyelt minden neszre. Egy óvatos pillanatban aztán nesztelenül kisért a sötét éjszakába s telhető erővel futott haza.

A gazdaember semmit sem vevén észre, megfogta sötétben az asszony által megjelölt, baloldalon szélsőnek feküdni vélt fiut és elszántan dobta be a kemencébe. *Az áldozat saját gyermeke volt és elégett.* Mikor aztán mécsvilágnál kerestéka fiu pénzeslajbiját remülten vették észre, hogy a kemencében a saját gyermekük égett meg. Most már a csendőrség vallatja a rablőgyilkos házaspárt.

Kiderült büntény.

Régi bűnről rántotta le a vak véletlen a fátyolt. Egy 29 évvel ezelőtt Magyarkanizsán történt gyilkosság részletei bontakoznak ki a homályból olyan körülmények között, amelyeket regényekben is tulságosan fantasztikusoknak mondanánk.

Az 1879-ik év nyarán történt, hogy Kiss István zentai járásbírósi hivatalnokot, aki Tamás György kir. telekkönyvvezető mostani feleségének első férje volt s akít zentai ismerősei és barátai „Kis Gucci” becéző néven hívtak, egy nyári hajnalon felholtan találták meg a temető árkában. Kortos világ volt akkor Magyarkanizsán s általános volt a hit, hogy Kiss István az ellenpárt korteseinek esett áldozatul s úgy vitték ki a temető árkába. A boldogtalan, akinek fejét össze zúzták, még 14 napig élt s csak azután érte el rettenő szenvedések után a halál.

A legerélyesebben megindult nyomozás sem vezetett a gyilkos nyomára. A halottat eltemették s az aktákat eltették s úgy látszott, hogy Kiss István tragédiája örök titok marad. A jó minap történt Magyarkanizsán, hogy egy szegény földműves súlyos beteg állapotában elhívatta a magyarkanizsai plébánost, hogy az örök életre készüljön. Gyónás közben a súlyos beteg ember rettenetes bünt vallott ki. A plébános nem akarta feloldani a nagy beteg embert büne alól, míg ezt a bünt a világi hatóság előtt fel nem fedezi. Az ember félholtan vánszorgott el a csendőrséghez s ott ismételte a gyóntató pap előtt tett vallomását. Azt beszélte a lázbeteg ember, hogy 29 évvel ezelőtt, amikor Losonc Mihály, jelenlegi községi pénztáros szolgálataiban állott, gazdája egy éjjel felesége oldalán találta Kiss Istvánt. Losonci első felindulásában egy székkal vágta fejbe neje titkos udvarlóját s Kiss hang nélkül bukott le a földre. Losonci abban a hitben volt, hogy meghalt s felette megremült. Rövid tanácskozást tartott tehát cselédjével s abban állapodtak meg, hogy a meghalt embert kiviszik a temető árkába. Ez meg is történt. Losonci 500 forintot adott cselédjének hallgatási díjban s ez csak most árulta el a titkot, amikor látta, hogy végórája közeledik.

A vallomásra a csendőrség nyomban letartóztatta Losoncit, aki a bünt tagadja s az egész históriát egy beteg ember agyrémének tartja. Az eset híre érhető izgatottságot keltett Magyarkanizsán, ahol Losonci köztisztviselőnek örvendett. Büntetőjogi következménye nem igen lesz a dolognak, ha a büncselekmény beigazolást nyer is, mert elévült. A csendőrség a letartóztatott községi pénztárost szabadlábra helyezte.

HIRDETÉSEK.

735/1908. szám.

Pályázati hirdetés.

Madaras községben lemondás folytán megürült és évi 800 koronával javadalmazott községi II-od aljegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtókat, hogy kérvényeiket legkésőbb **folyó évi március hó 5-ig** a bácsalmási szolgabírói hivatalhoz nyujtsák be.

Ezen állásra csak jegyzői oklevéllel bíró egyének pályázhatnak.

Bácsalmás, 1908. február hó 3-án.

KOLLER,

24—2—1

tb. főszolgabíró.

145. szám.

1908.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírósi 1907. évi V. 2093/1. számú végzése következtében dr. Adamovich István ujvidéki ügyvéd által képviselt Szerb kereskedelmi egyesület újvidéki cég javára Baits Vladimir és neje zombori lakosok ellen 738 kor s jár. erejéig 1907. évi december hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2376 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ingók nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbírósi 1907. évi V. 2093. számú végzése folytán 738 korona tőkekövetelés, ennek 1907. évi december hó 6. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 90 kor. 40 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban adósok lakásán leendő eszközzésére 1908. évi február hó 14-ik napjának délelőtti 9 órája haváridőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el foguak adatni.

Zomborban, 1908. évi január hó 20-án.

Styrum Mór,

23—1

kir. bir. végrehajtó.

983/tkvi 1908. szám

Arverési hirdetés.

A zombori királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az I. Csonoplyai takarékos és segélyző szövetkezet végrehajtónak Deák Andor végrehajtást szenvedett elleni 464 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (és kir. járásbírósi) területén levő, a csonoplyai 1062. sz. betétben A. II. 1—3. sor, 8923., 8924., 8925. hr. számú szőlőre 740 korona, — az A. I. 1—2. sor, 8927. és 8926. hr. sz. szőlőre 762 korona, — az A. III. 1—2. sor, 8928., 8929. hr. számú szőlőre 606 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1908. évi április hó 2-ik (második) napján délelőtti 10 órakor Csonoplyán a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni foguak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zombor, 1908. évi január hó 29-én.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Radány,

22—1

kir. tszéki bíró.